

Biomakerij moet circulair bouwen zetje geven

31-10-2018 12:40

De ingebruikname van de allereerste Biomakerij in Nederland, op de Abdij Onze Lieve Vrouw van Koningshoeven, heeft VolkerWessels duurzaamheidsadviesbureau Primum aangegrepen om nog eens een lans te breken voor circulair bouwen. Een verslag ter plaatse van Rick van de Weg.

In een kapel gevuld met vooral veel bevlogen young professionals vlogen ambities, principes en decepties over en weer. 'We zijn te gast op aarde; niet de gastheer.' Vol trots presenteerde broeder Isaac, prior van de Abdij Koningshoeven zijn Biomakerij. Deze ecologische waterzuivering zuivert ter plekke het afvalwater van de trappistenabdij en de brouwerij door de wisselwerking tussen micro-organismen in het afvalwater en op de wortels van planten en wortelstructuren. De installatie, vormgegeven als een botanische tuin, is gerealiseerd door de Abdij, Waterschap de Dommel, Biopolus en VolkerWessels-onderneming, M.J. Oomen riool- en betontechniek.

Geen druppel vocht

De brouwerij waarin het vermaarde trappistenbier La Trappe wordt gemaakt produceert jaarlijks bijna een miljoen kubieke meter afvalwater. Na zuivering gebruikt de abdij het afvalwater voor irrigatie van eigen grond, besproeien van planten in de kwekerij en het omspoelen van bierflessen. "Er verlaat geen druppel vocht meer onze abdij, anders dan in de vorm van bier", aldus broeder Isaac.

Het minst duurzame project vanaf nu

Het project was niet alleen aanleiding voor trots, maar ook om kritisch te kijken naar wat er volgende keer beter kan. "Dat past ook goed bij de filosofie van Primum", aldus Lars van der Meulen, manager van het duurzaamheidsadviesbureau. "Elk project is een mogelijkheid om te leren. "Dat is ook het mooie van deze setting. Deze jonge mensen zijn nog veel minder verpest door 'oud denken' als de ranglijstjes met 'het meest duurzame project bij oplevering', maar willen continue verbeteren."

Parijs: drama!

Ook Thomas Rau, visionair, architect en auteur van het boek 'Material Matters', deed op dat vlak een duit in het zakje. "We moeten beseffen dat we te gast zijn op aarde. We zijn niet de gastheer. Dat vergt een geheel andere mindshift." Rau veegde vervolgens de vloer aan met duurzaamheid ("slechts een optimaliseringslag") en de Parijs-akkoorden ("Een drama! Er is niet afgesproken wat nodig is, maar wat mogelijk is") en pleitte voor mentaal leiderschap.

Afval verdwijnt

"Door materialen een identiteit te geven, behouden ze hun waarde", legt Rau uit. "Gebouwen worden daarmee materialendepots; geschikt voor hergebruik. Afval verdwijnt." Volgens Eric Habraken, initiatiefnemer van De Verspillingsfabriek, een goede ontwikkeling. "Het systeem dat we nu hebben, staat te ver van de natuur af. De natuur kent per definitie geen verspilling. Afval van de één is de voedingsstof voor de ander. Daar moeten we met de bouw ook naar toe."

Principes betalen

Alhoewel die ambitie breed gedragen werd, blijkt de praktijk weerbarstig. Michiel van Wickeren, die onlangs de stekker uit zijn duurzame 'leenwinkel' De Spullenier trok: "Zo lang de arbeidskosten hoog zijn, blijft het ongelooflijk lastig om tweedehands bouwmaterialen economisch terug te winnen." Ook dat beeld werd herkend. "Het is natuurlijk wel zo dat je bereid moet zijn om voor je principes te betalen", sloot Jan de Ruiter, CEO VolkerWessels aan. "Dat gebeurt nu nog mondjesmaat, maar ik merk een toenemende bereidheid bij onze klanten om te betalen voor circulaire oplossingen."

189.000 ton in magazijn

Dat de bouwsector daar zelf ook een voortrekkende rol in te spelen heeft, was voor de bestuursvoorzitter van het Amersfoortse concern ook duidelijk. "We moeten dringend op zoek naar andere manieren van bouwen. Veel meer industrieel en prefab." Daarvan heeft het bouwbedrijf met MorgenWonen overigens al een fraaie showcase op de plank liggen. Van deze vrijwel geheel op industriële wijze gefabriceerde huizen, zijn er tot halverwege dit jaar al duizend opgeleverd.

Grote foto betreft de Biomakerij, een botanische tuin als afvalwaterzuivering. Tweede foto betreft broeder Isaac. De foto's zijn geschoten door Marina Kemp.

Rick van de Weg